

Investigating the Effect of Deficiency in the Factors of Auditors' Executive Function on Their Moral Judgment

Reyhaneh Haghighi¹, Mohammad Ali Bagherpour Velashani², Ali Ghanaei Chamanabad³, Mohammad Reza Abbaszadeh⁴

Received: 2023/02/28
Accepted: 2023/03/14

Research Paper

Abstract

The purpose of this paper is to investigate the effect of deficiency in the factors of auditors' executive function (in Self-Time Management, Self-Organization, Self-Control, Self-Motivation) on their moral judgment. The research is a descriptive and survey method. The statistical population consists of all external auditors in Iran. The field survey and questionnaire are used for data collection. The samples size is determined based on related formula for the method. The sample of 120 auditors selected and a questionnaire sent to all of them which 70 filled questionnaires returned. The research hypotheses are tested using the structural equation method (SEM). The results show that deficiency in the self-organization (problem solving) and self-control (behavioral inhibition) has a negative effect on the auditor's ethical judgment. deficiency in executive function has a negative effect on memory (retrieving information and procedures related to work), attention and performance, and weakness in these factors have a negative effect on the quality of auditor's moral judgment.

Keywords: in Self-Time Management, Self-Organization, Self-Control, Self-Motivation, Auditor's Ethical Judgment

JEL Classification: D70

¹. Ph.D. in Accounting, Faculty of Economics and Administrative Sciences, Ferdowsi University of Mashhad, Mashhad, Iran (E-mail: re.haghighi@mail.um.ac.ir)

². Associate Professor, Faculty of Economics and Administrative Sciences, Ferdowsi University of Mashhad, Mashhad, Iran (Corresponding author) (E-mail: bagherpour@um.ac.ir)

³. Associate Professor, Faculty of Education and Psychology, Ferdowsi University of Mashhad, Mashhad, Iran (E-mail: ghanaee@um.ac.ir)

⁴. Associate Professor, Faculty of Economics and Administrative Sciences, Ferdowsi University of Mashhad, Mashhad, Iran, (E-mail: abbas33@um.ac.ir)

بررسی اثر نارسایی در مؤلفه‌های کنش‌های اجرایی حسابرسان بر قضاوت اخلاقی آنان

ربحانه حقیقی^۱، محمد علی باقرپور ولاشانی^۲، علی غنایی چمن آباد^۳، محمد رضا عباس زاده^۴

مقاله پژوهشی

تاریخ دریافت: ۱۴۰۱/۱۱/۰۹

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۱۲/۲۳

چکیده

هدف از این مقاله بررسی اثر نارسایی در مؤلفه‌های کنش‌های اجرایی (خودمدیریتی زمان، خودسازماندهی، خودکنترلی/بازداری و خودانگیزی) حسابرسان بر قضاوت اخلاقی آنان می‌باشد. مطالعه از لحاظ هدف کاربردی، از نوع توصیفی و با روش پیمایشی انجام شده است. جامعه مورد مطالعه شامل اعضای حسابرسان مستقل بوده که بر اساس فرمول تعیین حجم نمونه مرتبط با روش مورد استفاده برای آزمون فرضیه‌ها تعیین (تعداد ۱۲۰ نفر تعیین و ۷۰ نفر پرسش‌نامه را تکمیل کرده) شده است. برای گردآوری داده‌ها از پرسش‌نامه‌های استاندارد دارای طیف لیکرت استفاده شد. تجزیه و تحلیل داده‌های جمع‌آوری شده و نیز آزمون فرضیه‌ها، در قالب تحلیل توصیفی و آمار استنباطی با به‌کارگیری مدلیابی معادلات ساختاری (SEM) به روش حداقل مربعات جزئی (PLS) صورت گرفت. نتایج نشان می‌دهد نارسایی در مؤلفه‌های خودسازماندهی (حل مسئله) و خودکنترلی (بازداری رفتاری) اثر منفی بر قضاوت اخلاقی حسابرس دارد. از آن جهت که نارسایی در مؤلفه‌های مذکور (خودسازماندهی و خودکنترلی) بر حافظه (در بازیابی اطلاعات و رویه‌های مربوط به کار)، توجه و عملکرد اثر منفی داشته باشد و ضعف در موارد مذکور می‌تواند بر کیفیت قضاوت اخلاقی اثر منفی داشته باشد.

کلمات کلیدی: خودمدیریتی زمان، خودسازماندهی، خودکنترلی، خودانگیزی، قضاوت اخلاقی حسابرس

طبقه‌بندی موضوعی: D70

^۱. دکتری حسابداری، دانشکده علوم اداری و اقتصاد، دانشگاه فردوسی، مشهد، ایران (E-mail: re.haghighi@mail.um.ac.ir)

^۲. دانشیار، دانشکده علوم اداری و اقتصاد، دانشگاه فردوسی، مشهد، ایران (نویسنده مسئول) (E-mail: bagherpour@um.ac.ir)

^۳. دانشیار، دانشکده علوم تربیتی و روان‌شناسی، دانشگاه فردوسی، مشهد، ایران (E-mail: ghanaee@um.ac.ir)

^۴. دانشیار، دانشکده علوم اداری و اقتصاد، دانشگاه فردوسی، مشهد، ایران (E-mail: abbas33@um.ac.ir)

مقدمه

از اوایل دهه ۱۹۹۰ میلادی صلاحیت و مهارت‌های مورد نیاز برای افراد شاغل در محیط کسب‌وکار حرفه حسابداری و حسابرسی به‌طور قابل ملاحظه‌ای تغییر کرده و موضوع قضاوت اخلاقی به‌عنوان یکی از عناصر اصلی حسابرسی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار شده است (سپهری و پاک مرام، ۱۳۹۴) و به عبارت دیگر تکامل حرفه حسابرسی و توانایی جلب اعتماد عمومی در گروه رعایت اخلاق حرفه‌ای و قضاوت‌های اخلاقی می‌باشد (باقرزادگان و همکاران، ۱۴۰۱). در این زمینه، بررسی مفهوم و عوامل مؤثر بر قضاوت اخلاقی حسابرسان می‌تواند به افزایش کیفیت آن کمک نماید (خوش‌طینت و بستانیان، ۱۳۸۶). پژوهش‌های قبلی (نظیر مشایخ و اسکندری، ۱۳۹۶؛ هگازی و سلاما، ۲۰۲۲) نشان داده که عوامل متعددی به‌ویژه ویژگی‌های شخصیتی بر قضاوت اخلاقی حسابرسان تأثیرگذار می‌باشد. از آن جهت که قضاوت اخلاقی حسابرسان یک فرایند ذهنی بوده، توجه به ویژگی‌های شخصیتی اثرگذار بر پردازش‌های ذهنی آنان اهمیت زیادی دارد. یکی از مؤلفه‌های تأثیرگذار بر پردازش‌های ذهنی (مرتبط با کنترل افکار و دستیابی به اهداف)، کنش‌های اجرایی می‌باشد (کاوالرا و گیودیسی، ۲۰۰۸؛ لاریچه و حقایق، ۱۳۹۶؛ میاک و همکاران، ۲۰۰۰). کنش‌های اجرایی (کارکردهای اجرایی) اصطلاحی جدید در حوزه روان‌شناسی است که شامل انعطاف‌پذیری شناختی^۴ (CFI)، پیش‌بینی، برنامه‌ریزی، تعیین و نظارت بر اهداف، حافظه، کاری^۵ و ... می‌باشد (لیزاک، ۲۰۰۴) و برای توصیف مجموعه‌ای از پردازش‌های ذهنی استفاده می‌شود و فرد را در کنترل افکار، هدایت رفتار و بهبود عملکرد کمک می‌نماید (میاک و همکاران، ۲۰۰۰).

در این زمینه پژوهش‌های قبلی نشان دادند که ضعف در کنش‌های اجرایی منجر به مشکلات عدیده‌ای از جمله پرخاشگری، بی‌توجهی، افزایش اضطراب و افسردگی، مشکلات رفتاری و ارتباطی شده (درمیهان و همکاران، ۲۰۱۶) که می‌تواند کیفیت قضاوت و تصمیم‌گیری (فیر چیلد و همکاران، ۲۰۰۹) و همچنین، سطح ریسک‌پذیری افراد را تحت تأثیر قرار دهد (رینلدزو همکاران، ۲۰۱۹). با توجه به مطالب مذکور، پرسش اصلی این پژوهش آن است که نارسایی در کنش‌های اجرایی حسابرسان تا چه اندازه می‌تواند قضاوت اخلاقی آن‌ها را تحت تأثیر قرار دهد. طبق بررسی‌های صورت گرفته، تاکنون پژوهشی در ایران به این حوزه مطالعاتی نپرداخته است؛ لذا فقدان پژوهش کافی و اهمیت تحقیقات رفتاری در حسابرسی، موجب شد تا نویسندگان، مقاله حاضر را به نگارش درآورند. اجرای این پژوهش و نتایج حاصل می‌تواند موجب معرفی حوزه جدیدی در پژوهش‌های رفتاری حسابرسی شود که می‌تواند پژوهشگران را به انجام پژوهش‌های رفتاری دیگر ترغیب نموده و همچنین توجه به اثر مؤلفه مذکور بر قضاوت اخلاقی می‌تواند اطلاعات سودمندی در اختیار نهادهای قانون‌گذار در حرفه حسابرسی برای تدوین خط مشی‌ها و استانداردهای حسابرسی قرار دهد.

مبانی نظری و پیشینه پژوهش

قضاوت اخلاقی و حرفه‌ای جزء لاینفک از فرایند حسابرسی بوده که تأثیر با اهمیتی بر اظهارنظر و کیفیت کار

1. Hegazy & Salama

2. Cavallera & Giudici

3. Miyake et al.

4. Cognitive Flexibility

5. Working Memory

6. Lezak

7. Demirhan et al.

8. Fairchild et al.

9. Reynolds et al.

حسابرسان دارد (نیکخواه آزاد، ۱۳۸۸). طبق استاندارد حسابرسی شماره ۲۰۰، قضاوت حرفه‌ای حسابرس شامل «به‌کارگیری آموخته‌ها، تجرب و دانش به‌دست‌آمده درباره استانداردهای حسابرسی، حسابداری و الزامات آیین رفتار حرفه‌ای برای اتخاذ تصمیمات مناسب با توجه به شرایط کار حسابرسی» می‌باشد. همچنین، پژوهش‌های قبلی از جمله [مارتینو بنی و فالکراث^۱ \(۲۰۰۹\)](#)، قضاوت اخلاقی حسابرس را تابعی از ویژگی‌های شخصیتی و عوامل محیطی دانسته که در بین آن‌ها ویژگی‌های شخصیتی از اهمیت بیشتری برخوردار می‌باشد ([حقیقی و همکاران^۲ \(۲۰۲۲\)](#)). پژوهش‌هایی نظیر [رینلدز و همکاران^۳ \(۲۰۱۹\)](#) کنش‌های اجرایی را یکی از مهم‌ترین مؤلفه‌های شخصیتی اثرگذار بر قضاوت و تصمیم‌گیری قلمداد می‌نمایند. کنش‌های اجرایی (کارکردهای اجرایی) اصطلاحی جدید در حوزه روان‌شناسی است که شامل انعطاف‌پذیری شناختی^۴ (CFI)، پیش‌بینی، برنامه‌ریزی، تعیین و نظارت بر اهداف، حافظه کاری^۵ و ... می‌باشد ([لیزاک، ۲۰۰۴](#)). این مؤلفه، برای توصیف مجموعه‌ای از پردازش‌های ذهنی استفاده و فرد را در کنترل افکار، هدایت رفتار و بهبود عملکرد کمک می‌نماید ([میاک و همکاران^۶ \(۲۰۰۰\)](#)؛ همچنین، به افراد در انجام وظایف محول، تشخیص و مواجهه مناسب با چالش‌ها و موقعیت‌های غیرمنتظره، برنامه‌ریزی مناسب و مدیریت استرس کمک می‌نمایند ([گوارنیو و همکاران^۷ \(۲۰۱۹\)](#)؛ [نمٹ و قوستز^۸ \(۲۰۲۰\)](#)). کنش‌های اجرایی با فرایندهای روان‌شناختی مربوط به کنترل هوشیاری، تفکر و رفتار مرتبط بوده ([زالازو میلر^۹ \(۲۰۰۵\)](#)، که برای فعالیت مستقل، هدفمند و موفقیت‌آمیز و نیز واکنش مناسب به محیط ضروری می‌باشد ([هاروی و همکاران^{۱۰} \(۲۰۰۴\)](#) و نارسایی در کنش‌های اجرایی، بی‌نظمی در رفتار، تأخیر در عملکرد، ضعف در مهار متغیرها، اختلال در سطح توجه، افزایش اضطراب و افسردگی، ناتوانی در برنامه‌ریزی و اختلال در حافظه کاری را به همراه دارد ([سوناگا-بارکه^{۱۱} \(۲۰۰۲\)](#)؛ [داوسون و گیور^{۱۲} \(۲۰۱۰\)](#)؛ [میکلوس و همکاران^{۱۳} \(۲۰۱۹\)](#)، امری که منجر شده این قبیل افراد بیشتر و سریع‌تر درگیر هیجانات منفی شده و به آنان واکنش بیشتری نشان دهند ([براون^{۱۴} \(۲۰۱۴\)](#)؛ [بارکلی و فیشر^{۱۵} \(۲۰۱۰\)](#)، امری که می‌تواند کیفیت تصمیم‌گیری را تحت تأثیر قرار دهد. با این حال [دل میسییر و همکاران^{۱۶} \(۲۰۱۲\)](#) نشان دادند کنش اجرایی عامل تعیین‌کننده اصلی جنبه‌های مختلف تصمیم‌گیری نمی‌باشد.

مؤلفه‌های متعددی برای کنش‌های اجرایی وجود دارد. [راسل بارکلی^{۱۷} \(۲۰۱۱\)](#) مهم‌ترین مؤلفه‌های کنش‌های اجرایی را خودمدیریتی زمان، خودسازماندهی/ حل مسئله، خودکنترلی/ بازداري و خودانگیزشی در نظر گرفته است. «خودمدیریتی زمان» به معنای کنترل و مدیریت زمان توسط شخص به‌گونه‌ای که امکان کنترل امور و حوادث توسط سایر افراد فراهم نشده تعریف می‌گردد ([فرنز، ۱۳۸۱](#)) و می‌تواند بر سطح تمرکز و قابلیت برنامه‌ریزی افراد اثرگذار باشد ([بارکلی، ۲۰۱۳](#)). همچنین مدیریت زمان اثر مثبتی بر رابطه هوش هیجانی و رضایت شغلی دارد ([گودینی و](#)

¹. Martinov-Bennie & Pflugrath

². Haghighi et al.

³. Cognitive Flexibility

⁴. Working Memory

⁵. Guarino et al.

⁶. Nemeth & Chustz

⁷. Zelazo & Müller

⁸. Harvey et al.

⁹. Sonaga-Barke

¹⁰. Dawson & Guare

¹¹. Miklós et al.

¹². Brown

¹³. Del Missier et al.

¹⁴. Barkley

باغفالکی^۱ (۲۰۱۵) و هوش هیجانی نیز بر بهبود تصمیم‌گیری اثرگذار می‌باشد (هس و باکیگالوپو^۲، ۲۰۱۱)؛ لذا، انتظار می‌رود نارسایی در مؤلفه مذکور اثر منفی بر قضاوت حسابرسان داشته باشد.

مؤلفه «خودسازماندهی» به فرایندی اشاره دارد که طی آن افراد رفتار جمعی خود را سازماندهی می‌کنند تا نظم را از طریق تعاملات بین خود ایجاد کنند (ویلش^۳، ۲۰۰۶). نارسایی در مؤلفه خودسازماندهی می‌تواند بر سطح عملکرد (وینسلر و همکاران^۴، ۲۰۰۰)، میزان رعایت قوانین و مقررات و انجام محاسبات (فریزر و همکاران^۵، ۲۰۰۴) اثر منفی گذارد. نارسایی در مؤلفه مذکور و اثر منفی که بر میزان رعایت قوانین و مقررات دارد می‌تواند قضاوت اخلاقی (از آن جهت که رعایت آیین رفتار حرفه‌ای از قوانین و مقررات مرتبط با حسابرسان می‌باشد) حسابرسان را تحت تأثیر قرار دهد.

مؤلفه «خودکنترلی»، به میزان و درجه‌ای از باور افراد برای کنترل رویدادهای زندگی خود اشاره و نقش بسیار مهمی در هدایت رفتار افراد دارد (هویگ و همکاران^۶، ۲۰۰۶). خودکنترلی به نوعی ایجاد حالتی درونی و بدون تأثیر از عوامل بیرونی جهت انجام وظایف محول به نحو مناسب (کندال و ویلاکس^۷، ۱۹۷۹) و توانایی کنترل هیجان به نحو مناسب در هنگام انجام وظایف تعریف می‌شود (مایر و همکاران^۸، ۲۰۰۳). به عبارت دیگر مؤلفه خودکنترلی به عنوان کاربرد درست هیجان‌ها و احساسات بیان می‌شود (دولان و همکاران^۹، ۲۰۰۸) و نقش با اهمیتی در تنظیم و مدیریت هیجانات، کنترل گرایش افراد به نابهنجاری‌ها و کنترل رفتار تکانشگر (مخاطره‌آمیز و بدون برنامه‌ریزی و تفکر) دارد (بکرو همکاران^{۱۰}، ۲۰۰۵؛ شیرازی و جانفزا، ۱۳۹۴). پژوهش‌های قبلی نظیر دهقان و همکاران (۱۳۹۴) و مرادی و حفیظی (۱۳۹۴) نشان دادند مدیریت هیجانات اثر بالاهمیتی بر قضاوت و تصمیم‌گیری دارد، لذا می‌توان انتظار داشت نارسایی در مؤلفه مذکور بر قضاوت حسابرسان اثرگذار باشد.

«خودانگیزشی» به معنای توانایی انسان در انجام اعمال و رفتارهایی که عقلانیت، مبنای شکل‌گیری آن‌ها است. به عبارت دیگر خودانگیزشی محرک افکار و اعمال آدمی است (فقهی‌زاده و مومنی، ۱۳۹۷). نارسایی در مؤلفه‌های خودانگیزشی و خودنظم‌جویی هیجانی در ایجاد اختلال نارسایی توجه اثرگذار می‌باشد (بسطامی کتولی و همکاران، ۱۳۹۳). شایان ذکر است خودنظم‌جویی هیجان مؤلفه مرکزی در سازماندهی رفتار سازگارانه و جلوگیری از بروز هیجان‌های منفی و رفتارهای ناسازگارانه می‌باشد (مشهدی و همکاران، ۱۳۹۰) و نارسایی در آن بر ایجاد و افزایش اضطراب اثر مثبت دارد (حسینی، ۱۳۹۳).

در ادامه به برخی پژوهش‌های خارجی و داخلی انجام‌شده در این حوزه اشاره می‌شود. از آن جهت که مؤلفه‌های مرتبط با کنش‌های اجرایی برای نخستین بار در حوزه حسابرسی بررسی شده است، بنابراین عمده پژوهش‌های ارائه شده در حوزه روان‌شناسی است.

کامیوناس و همکاران^{۱۱} (۲۰۲۲) نیز در پژوهش خود با عنوان «یک برنامه آموزشی کنش اجرایی برای ارتقای کنترل رفتاری و عاطفی کودکان و نوجوانان در پرورشگاه در اسپانیا» با هدف بررسی اثربخشی یک برنامه آموزش بهبود

¹. Godini & Baghfalaki

² Hess & Bacigalupo

³. Willshaw

⁴. Winsler et al.

⁵. Frazier et al.

⁶. Hewig et al.

⁷ Kendall & Wilcox

⁸ Mayer & Salovay

⁹. Dolan et al.

¹⁰. Bekker et al.

¹¹. Camuñas et al.

مؤلفه‌های کنش اجرایی بر کاهش مشکلات رفتاری و عاطفی با استفاده از پرسش‌نامه‌های استاندارد نشان دادند بهبود در هر یک از مؤلفه‌های کنش‌های اجرایی بر سطح توجه، کاهش اضطراب و افسردگی، افزایش توانایی برنامه‌ریزی و حافظه کاری مؤثر می‌باشد.

پردیسکو و همکاران^۱ (۲۰۲۰) در پژوهش خود با عنوان «کنش‌های اجرایی و تنظیم هیجان در افراد با اختلال نقص توجه/بیش‌فعالی و ناتوانی ذهنی مرزی» با استفاده از پرسش‌نامه‌های استاندارد به بررسی روابط متعدد و تعیین تفاوت بین کنش‌های اجرایی (EFS)، تنظیم احساسات و مشکلات رفتاری و عاطفی در کودکان مبتلا به اختلال‌های متعدد پرداخته و بیان نمودند میان راهبردهای تنظیم هیجان و کنش‌های اجرایی در افراد با اختلال نارسایی توجه/بیش‌فعالی ارتباط وجود دارد، به‌گونه‌ای که افراد با عملکرد خوب از لحاظ کنش‌های اجرایی، در موقعیت‌های مختلف از راهبردهای تنظیم هیجان سازگار و ناسازگار استفاده، درحالی که هرچه در کنش‌های اجرایی نقص وجود داشته باشد، افراد بیشتر از راهبردهای تنظیم هیجان نامناسب استفاده می‌نمایند. از آن جهت که تنظیم هیجانات نقش مهمی در تصمیم‌گیری در شرایط ریسک دارد (هیلمنو همکاران^۲، ۲۰۱۰)، می‌توان انتظار داشت نارسایی در کنش‌های اجرایی بر قضاوت حساب‌رسان اثر منفی داشته باشد.

در پژوهش **فوجل و همکاران^۳ (۲۰۲۰)** با عنوان «عملکرد روزانه نوجوانان دارای نقص در مؤلفه‌های کنش اجرایی: یک مطالعه کاربردی با استفاده از انجام یک آشپزی دشوار» به توصیف و تجزیه و تحلیل عملکرد نوجوانان با نقص عملکرد اجرایی از طریق روش آزمایشگاهی پرداخته و نشان دادند همبستگی بین نقص در مؤلفه‌های کنش‌های اجرایی، مدت زمان انجام عملکرد و تعداد خطاها وجود دارد. همچنین نشان دادند افرادی که در مؤلفه‌های کنش‌های اجرایی نقص نداشته، بینش بهتری در رویارویی با مشکلات و عملکرد روزانه دارند.

پژوهش **بنالی و همکاران^۴ (۲۰۲۰)** با عنوان «کنش اجرایی در افراد مبتلا به ASD ADHD و ASD IS: یک بررسی سیستماتیک» با هدف بررسی رابطه بین اختلال نقص توجه/بیش‌فعالی (ADHD) یا ناتوانی ذهنی (ID) و کنش‌های اجرایی (EF) در کودکان مبتلا به اختلال طیف اوتیسم (ASD) با استفاده از مطالعه ۲۶ مقاله مرتبط در این زمینه نشان دادند افراد مبتلا به اختلالات عصبی نظیر اختلال طیف اوتیسم (ASD)، معمولاً نقص در مؤلفه‌های کنش اجرایی را تجربه می‌نمایند. نقص در عملکرد این قبیل افراد با نقص در مؤلفه‌های کنش اجرایی همبستگی دارد.

سیلوراستینو همکاران^۵ (۲۰۲۰) نیز در پژوهش خود با عنوان «بررسی رابطه بین نقص کنش اجرایی و علائم ADHD تعریف شده توسط DSM-5» با هدف شناسایی رابطه بین اختلالات روانی افراد دارای نقص توجه/بیش‌فعالی (ADHD) و نقص در کنش‌های اجرایی (EFDs) با استفاده از روش مصاحبه نیمه‌ساختاریافته و چک‌لیست خود گزارشی^۶ نشان دادند نقص در سطح توجه و نیز عملکرد با نقص در مؤلفه‌های کنش اجرایی همبستگی دارند.

قاریچه و حسن‌زاده^۷ (۲۰۲۰) در پژوهش «بررسی تأثیر اضطراب حساب‌رسان بر محتوای گزارش حساب‌رسان» با هدف هدف تعیین آثار اضطراب حساب‌رسان بر محتوای گزارش حساب‌رسان نشان دادند اضطراب حساب‌رسان بر نوع نظر آنان و تعداد بندهای شرط تأثیر می‌گذارد، لیکن، تأثیری بر نوع شرط و همچنین تعداد بندهای پس از اظهار نظر ندارد. پژوهش **گراوند (۱۴۰۱)** با عنوان «مدل‌یابی ساختاری الگوهای ارتباطی خانواده و نارسایی کنش‌های اجرایی با گرایش

^۱. Predescu et al.

^۲. Heilman et al.

^۳. Fogel et al.

^۴. Benallie et al.

^۵. Silverstein et al.

^۶. Self-Report Checklist

^۷. Gharicheh & Hasanzadeh

به رفتارهای پرخطر (مصرف مواد مخدر، سیگار کشیدن و مصرف الکل): نقش واسطه‌ای اضطراب کرونا» با هدف بررسی نقش واسطه‌ای اضطراب کرونا در رابطه میان الگوهای ارتباطی خانواده و نارسایی کنش‌های اجرایی با گرایش به رفتارهای پرخطر، با استفاده از پرسش‌نامه‌های استاندارد و روش معادلات ساختاری نشان داد نارسایی در مؤلفه‌های کنش اجرایی بر گرایش به رفتارهای پرخطر و نیز تمایل بر هیجانات منفی اثرگذار می‌باشد.

سید نوری و همکاران (۱۴۰۱) در پژوهش خود با عنوان «تأثیر آموزش تلفیقی کنش‌های اجرایی گرم و سرد بر تنظیم هیجان کودکان با اختلال نارسایی توجه/ بیش‌فعالی» با هدف تأثیر آموزش تلفیقی کنش‌های اجرایی گرم و سرد بر تنظیم هیجان کودکان با اختلال نارسایی توجه/ بیش‌فعالی و با روش آزمایشگاهی نیز نشان دادند بهبود مؤلفه‌های کنش اجرایی از طریق آموزش بر بهبود تنظیم هیجان کودکان با اختلال نارسایی توجه/ بیش‌فعالی مؤثر می‌باشد.

محمد زاده مقدم و همکاران (۱۴۰۱) در پژوهش «تأثیر سوگیری شناختی حسابرسان بر هوش معنوی و سبک حسابرس» با هدف بررسی تأثیر سوگیری شناختی حسابرسان بر هوش معنوی و سبک حسابرس و با استفاده از روش مدل‌سازی معادلات ساختاری نشان دادند سوگیری‌های شناختی (تمایل افراد برای ارتکاب سیستماتیک خطاهای قضاوتی در زمان تصمیم‌گیری اشاره دارد) بر قضاوت حسابرسان اثر منفی دارد. گرایش به هیجانات منفی نیز نوعی از سوگیری‌های شناختی بوده و می‌توان انتظار داشت مؤلفه‌های کنش‌های اجرایی که بر این گرایش منفی اثرگذارند قضاوت حسابرسان را تحت تأثیر قرار دهند.

یکی از نتایج فرعی پژوهش **مظلوم‌زاده و همکاران (۱۴۰۰)** با عنوان «رابطه بین نارسایی کنش‌های اجرایی با اعتیاد به اینترنت: نقش میانجی‌گری دشواری تنظیم هیجان» و با هدف تعیین نقش میانجی‌گری دشواری تنظیم هیجان در رابطه بین نارسایی کنش‌های اجرایی و اعتیاد به اینترنت و با استفاده از پرسش‌نامه‌های استاندارد این بود که تنظیم هیجانات با کنش‌های اجرایی مرتبط بوده و نقص در مؤلفه‌های کنش اجرایی می‌تواند مشکلاتی در کنترل و تنظیم هیجانات ایجاد نموده و سوگیری افراد به هیجانات منفی را به همراه دارد. همان‌طور که عنوان شد هیجانات منفی بر تصمیم‌گیری و قضاوت اثرگذار می‌باشد.

تاراجی و همکاران (۱۴۰۰) در مقاله خود با عنوان «بررسی تأثیر مدیریت زمان و سرمایه‌فکری بر کیفیت تصمیم‌گیری کارکنان شرکت خدماتی تدارک بانک ملی استان اردبیل» با هدف بررسی تأثیر مدیریت زمان و سرمایه‌فکری بر کیفیت تصمیم‌گیری کارکنان شرکت خدماتی تدارک بانک ملی استان اردبیل و با استفاده از پرسش‌نامه‌های استاندارد نشان دادند مدیریت زمان (یکی از مؤلفه‌های کنش اجرایی) اثر مثبت معنی‌داری بر کیفیت تصمیم‌گیری کارکنان دارد و مدیریت زمان ۰/۵۱ تغییرات رشد کیفیت تصمیم‌گیری کارکنان را پیش‌بینی می‌نماید.

یکی از نتایج پژوهش **دربائی و خلوصی مشفق (۱۳۹۸)** با عنوان «اثر فرسایش قدرت خودکنترلی بر کیفیت قضاوت و تصمیم‌گیری حسابرسان (آزمون نظریه فرسایش قدرت خودکنترلی)» با هدف بررسی اثر فرسایش قدرت ناشی از خودکنترلی، بر کیفیت قضاوت و تصمیم‌گیری حسابرس که با استفاده از آزمون‌های استاندارد در حوزه روان‌شناسی صورت پذیرفت، این بود که از آن جهت که خودکنترلی، فرایندی ذهنی است که در تنظیم رفتار فرد برای رسیدن به هدف‌های خاص ضروری است، نارسایی در ویژگی خودکنترلی بر کیفیت قضاوت حسابرسان تأثیر منفی و معنی‌دار دارد.

یکی از نتایج پژوهش **زاده‌حسن و سراج‌خرمی (۱۳۹۸)** با عنوان «همبستگی بین هوش هیجانی، تکانشگری و باورهای غیرمنطقی با آمادگی به اعتیاد در دانش‌آموزان پسر مقطع متوسطه دوم» با هدف بررسی همبستگی بین هوش هیجانی، تکانشگری و باورهای غیرمنطقی با آمادگی به اعتیاد در دانش‌آموزان پسر مقطع متوسطه دوم که با استفاده

از پرسش‌نامه‌های استاندارد صورت پذیرفت این بود که رفتار تکانشگر (اقدام آنی و بدون تمرکز و برنامه‌ریزی تعریف شده است) با هیجانات منفی، که نوعی سوگیری شناختی بوده، رابطه مثبت دارد. همان طور که پژوهش‌های قبلی نشان داد هیجانات منفی بر تصمیم‌گیری اثر منفی دارد، لذا می‌توان انتظار داشت رفتار تکانشگر نیز بر قضاوت و تصمیم‌گیری اثر منفی داشته باشد. همچنین پژوهش‌های قبلی نیز نشان داد نارسایی در مؤلفه‌های کنش‌های اجرایی بر رفتار تکانشگر و هیجانات منفی اثرگذار بوده، و می‌توان انتظار داشت بر قضاوت و تصمیم‌گیری نیز اثر منفی داشته باشد.

فرضیه‌های پژوهش

باتوجه به پیشینه پژوهش و اثری که نقص در مؤلفه‌های کنش اجرایی می‌تواند کیفیت قضاوت اخلاقی و حرفه‌ای حسابرسان را تحت تأثیر قرار دهد، فرضیه‌های پژوهش به شرح ذیل تدوین می‌گردد:

فرضیه اول: نارسایی در مؤلفه خودمدیریتی زمان اثر منفی بر قضاوت حسابرس دارد.

فرضیه دوم: نارسایی در مؤلفه خودسازماندهی اثر منفی بر قضاوت حسابرس دارد.

فرضیه سوم: نارسایی در مؤلفه خودکنترلی/بازداری اثر منفی بر قضاوت حسابرس دارد.

فرضیه چهارم: نارسایی در مؤلفه خودانگیزی اثر منفی بر قضاوت حسابرس دارد.

روش‌شناسی پژوهش

این پژوهش از نظر اهداف و ماهیت کاربردی و از نظر روش اجرا پیمایشی بوده و به منظور گردآوری داده‌ها از پرسش‌نامه‌های استاندارد [بارکلی بزرگسالان \(۲۰۱۱\)](#)، [تردید حرفه‌ای هارت \(۲۰۱۰\)](#) و [اخلاق حرفه‌ای زارفار \(۲۰۱۶\)](#) استفاده شده است. پرسش‌نامه بارکلی برای سنجش نارسایی در کنش‌های اجرایی به کار گرفته شده است. ابزارهای سنجش کنش‌های اجرایی به‌طور کلی به دو دسته «آزمون‌های عصب روان‌شناختی» و «مقیاس‌های درجه‌بندی» تقسیم می‌شوند ([لیزاک، ۲۰۰۴](#) و [بارکلی، ۲۰۱۱](#)). از جمله آزمون‌های عصب روان‌شناختی می‌توان به «آزمون استروپ»^۱، «آزمون برج لندن»^۲، «آزمون عملکرد پیوسته»^۳ و «آزمون برو/نرو»^۴ اشاره داشت ([بارن و بیزامسر، ۲۰۰۴](#)). برخی از آزمون‌های مرتبط با «مقیاس‌های درجه‌بندی» پرسش‌نامه «درجه‌بندی رفتاری کنشوری اجرایی فرم بزرگسال (BRIEF-A)» و «مقیاس نارسایی‌ها در کنش اجرایی بارکلی» می‌باشد ([گلدستین و ناگلیری، ۲۰۱۴](#)). کاربرد این ابزارها با مزایا و معایبی همراه می‌باشد؛ با این حال آزمون‌های مرتبط با مقیاس‌های درجه‌بندی از مزایای ویژه‌ای نظیر مطلوب‌تر بودن از لحاظ صرفه اقتصادی و امکان جمع‌آوری گسترده‌تر اطلاعات برخوردار می‌باشند ([واید ابز و همکاران، ۲۰۱۲](#)). از جمله ابزارهایی که به منظور سنجش کنش‌های اجرایی طراحی گردیده و از پشتوانه پژوهشی کافی برخوردار است، مقیاس نارسایی در کنش‌های اجرایی بارکلی (BDEFS) است که [راسل بارکلی \(۲۰۱۱\)](#) آن را تدوین کرده است. این پرسش‌نامه شامل ۴ مؤلفه خودمدیریتی زمان، خودسازماندهی/حل مسئله، خودکنترلی/

1. Hurtt

2. Zarefar

3. Stroop Test

4. Tower of London Test

5. Continuous Performance Test

6. Go/No go tests

7. Baron & Bizamcer

8. Goldstein & Naglieri

9. Waid-Ebbs et al.

بازداری و خودانگیزشی می‌باشد. مقیاس خودمدیریتی زمان، با مدیریت زمان افراد مرتبط می‌باشد. مقیاس خودسازماندهی/ حل مسئله با مؤلفه‌های نظم و توالی، نحوه پردازش اطلاعات، یادگیری و توانایی حل مسئله مرتبط می‌باشد. مقیاس خودکنترلی/ بازداری، به میزان توانایی فرد در پیش‌بینی، میزان تحمل شکست‌ها و بازداری از انجام برخی موارد با توجه به پیامدها می‌پردازد. مقیاس خودانگیزشی، به توانایی و انگیزه فرد در انجام وظایف، میزان پشتکار در دستیابی به اهداف بلندمدت وی مرتبط است (بارکلی، ۲۰۱۳).

در این پژوهش قضاوت اخلاقی، قضاوت حرفه‌ای تعریف شده که با تردید همراه و مبتنی بر آیین رفتار حرفه‌ای می‌باشد (گلاور و پراویت^۱، ۲۰۱۴؛ خوش‌طینت و بستانیان، ۱۳۸۶)، لذا در این پژوهش از پرسش‌نامه هارت (۲۰۱۰) برای سنجش تردید حرفه‌ای و از پرسش‌نامه اخلاق حساب‌رسی زارفر و زارفر (۲۰۱۶) (برای سنجش اخلاقیات) استفاده می‌شود.

جامعه آماری پژوهش شامل حساب‌رسان شاغل (دارای سابقه کاری بیشتر از ۳ سال) در سازمان حساب‌رسی و مؤسسات حساب‌رسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران می‌باشد. بر اساس فرمول مخصوص تعیین حجم نمونه برای مدل‌سازی معادلات ساختاری استفاده شده در پژوهش وستلند^۲ (۲۰۱۰) به کارگرفته و آزمون فرضیه‌های پژوهش، حداکثر تعداد ۱۲۰ نفر با اندازه اثر ۰/۲، خطای نوع اول ۰/۰۵ و توان ۸۰ درصد به عنوان نمونه تعیین گردید. در نهایت پس از تلاش‌های فراوان تعداد ۸۲ پرسش‌نامه دریافت شد که ۷۰ مورد از آن‌ها مورد استفاده قرار گرفتند (جدول (۱)). همان طور که در جدول (۱) مشاهده می‌شود عمده پاسخ‌گویان (۴۰ درصد) در رده مدیر و بالاتر بوده و عمده مدیران و شرکا در رده سنی ۴۳ سال می‌باشند. از آن جهت که پژوهش‌هایی نظیر آلونسو دپرسزنی و بایلی^۳ (۲۰۲۱) نشان دادند افزایش سن با افسردگی رابطه مثبت دارد و بیشتر پاسخ‌دهندگان نیز در رده سن ورود به میان‌سالی هستند لذا می‌توان انتظار داشت این ویژگی روی قابلیت پردازش حسی حساب‌رسان اثرگذار باشد. ۷۶ درصد پاسخ‌گویان را مردان و ۲۴ درصد را خانم‌ها تشکیل داده است.

جدول (۱). پرسش‌نامه‌های دریافتی به تفکیک رده حرفه‌ای

ردۀ حرفه‌ای	تعداد پاسخ‌گویان		نمونه نهایی		جنسیت				میانگین سن
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	مرد - تعداد	مرد - درصد	زن - تعداد	زن - درصد	
حساب‌رس	۱۹	۲۳	۱۶	۲۳	۹	۱۷	۷	۴۱	۲۵/۳۸۰
حساب‌رس ارشد	۱۳	۱۶	۱۱	۱۶	۵	۹	۶	۳۵	۳۲/۴۵۰
سرپرست	۱۲	۱۵	۱۱	۱۶	۸	۱۵	۳	۱۸	۳۴/۰۰۰
سرپرست ارشد	۴	۵	۴	۶	۴	۸	۰	۰	۳۸/۷۵۰
مدیر و بالاتر	۳۴	۴۱	۲۸	۴۰	۲۷	۵۱	۱	۶	۴۳/۱۱۰
جمع	۸۲	۱۰۰	۷۰	۱۰۰	۵۳	۱۰۰	۱۷	۱۰۰	-

^۱. Glover & Prawitt

^۲ Westland

^۳. Alonso Debreczeni

یافته‌های پژوهش

در جدول (۲) آمار توصیفی متغیرها ارائه شده است. همان طور که نشان داده شده نمره نارسایی حسابرسان در مؤلفه خودسازماندهی بیشتر می باشد. به عبارت دیگر مشکلات مرتبط با نظم و توالی، دقت و سرعت پردازش اطلاعات، یادگیری و توانایی حل مسئله حسابرسان بیشتر می باشد.

جدول (۲). جدول بررسی فراوانی سؤالات پرسش نامه

پرسش نامه ها/آزمون	مؤلفه ها	به کار نماد رفته	میانگین	میان	انحراف معیار	چولگی	کشیدگی
نارسایی کنش اجرایی بارکلی (KEB)	خودمدیریتی زمان	KEB1	۳۲/۴۸۰	۲۸/۵۰۰	۱۱/۳۹۵	۱/۴۳۲	۲/۰۹۸
	خودسازماندهی	KEB2	۳۹/۷۴۰	۳۹/۰۰۰	۱۲/۲۷۰	۰/۵۶۷	-۰/۴۲۰
	خودکنترلی	KEB3	۳۱/۴۲۰	۳۰/۰۰۰	۸/۲۷۴	۰/۶۸۶	۰/۳۶۳
	خودانگیزشی	KEB4	۱۸/۳۹۰	۱۷/۵۰۰	۴/۹۵۵	۰/۶۶۷	۰/۲۹۲
اظهاری نظر حسابرس (GH)	جستجوی دانش	GH1	۲۲/۷۰۰	۲۸/۰۰۰	۱۰/۴۲۶	-۰/۳۹۵	-۱/۴۹۰
	وقفه در قضاوت	GH2	۱۷/۷۴۳	۱۹/۰۰۰	۶/۵۴۵	-۰/۱۰۹	-۱/۰۲۲
	خودرای	GH3	۱۸/۷۲۹	۱۹/۰۰۰	۴/۸۷۵	-۰/۱۲۸	۲/۷۴۶
	ذهن پرسشگر	GH4	۱۳/۸۴۳	۱۴/۰۰۰	۴/۱۸۶	-۰/۰۴۷	-۰/۳۲۷
	اعتماد به نفس	GH5	۱۳/۸۲۹	۱۳/۵۰۰	۴/۰۰۳	-۰/۰۱۸	۰/۱۰۴
	درک میان فردی	GH6	۱۷/۵۴۳	۱۸/۰۰۰	۶/۳۱۲	-۰/۰۸۶	-۱/۱۹۰
	صداقت و درستی	GH7	۲۷/۶۸۶	۲۷/۰۰۰	۷/۵۸۲	۰/۸۰۴	۱/۹۵۲
	شایستگی حسابرس	GH8	۲۰/۲۸۶	۲۰/۰۰۰	۷/۱۳۳	۱/۳۴۲	۳/۷۳۸

در جدول (۳) میانگین نمرات مؤلفه های نارسایی در کنش های اجرایی به تفکیک رده حرفه ای ارائه شده است. بیشترین نارسایی در مؤلفه خودمدیریتی زمان مرتبط با رده حسابرس ارشد (۳۵/۸۲) و حسابرس (۳۳/۴) است. همچنین، بیشترین نارسایی در مؤلفه خودسازماندهی مرتبط با رده حسابرس ارشد (۴۲/۷۳) و بیشترین نارسایی مؤلفه های خودکنترلی (۳۴/۵) و خودانگیزشی (۱۸/۷۵) مرتبط با رده سرپرست ارشد می باشد.

جدول (۳). میانگین مؤلفه های نارسایی کنش های اجرایی به تفکیک رده حرفه ای

رده حرفه ای	خودمدیریتی زمان	خودسازماندهی	خودکنترلی/بازداری	خودانگیزشی
حسابرس	۳۳/۴۰۰	۳۸/۸۰۰	۳۰/۲۷۰	۱۸/۴۷۰
حسابرس ارشد	۳۵/۸۲۰	۴۲/۷۳۰	۳۳/۰۰۰	۲۰/۰۰۰
سرپرست	۲۸/۵۵۰	۳۴/۴۵۰	۲۸/۰۰۰	۱۶/۵۵۰
سرپرست ارشد	۲۷/۲۵۰	۳۹/۲۵۰	۳۴/۵۰۰	۱۸/۷۵۰
مدیر و بالاتر	۳۲/۹۶۰	۴۱/۲۱۰	۳۲/۳۲۰	۱۸/۳۹۰
جمع	۳۲/۴۸۰	۳۹/۷۴۰	۳۱/۴۲۰	۱۸/۳۹۰

در جدول (۴) میانگین نمرات بی طرفی و اخلاقیات به تفکیک رده حرفه ای ارائه شده است. بیشترین و کمترین مؤلفه «جستجوی دانش» مرتبط با رده های سرپرست (۲۳/۸۲) و سرپرست ارشد (۲۰/۲۵) می باشد. بیشترین و کمترین مؤلفه «وقفه در قضاوت» مرتبط با رده های مدیر و بالاتر (۱۸/۳۹) و سرپرست ارشد (۱۶/۷۵) بوده و بیشترین نمره

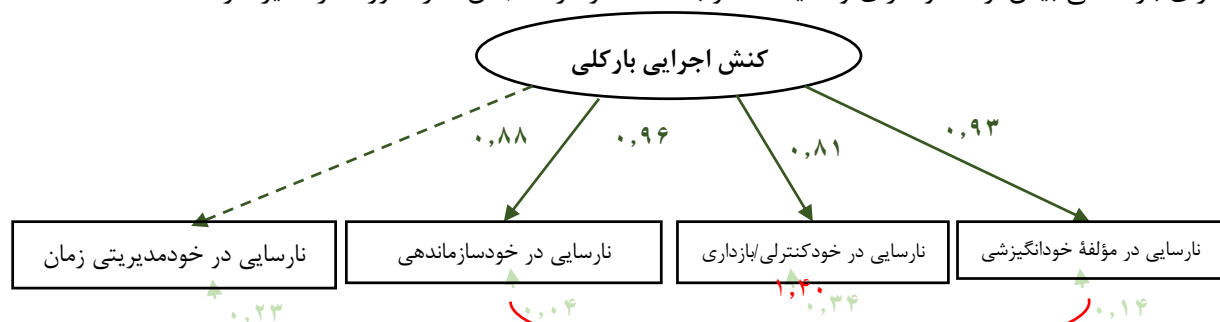
مؤلفه «خودرایی» مرتبط با رده مدیر بالاتر (۱۹/۴۶) و کمترین نمره مرتبط با رده سرپرست‌ارشد (۱۶/۵۰) است. بیشترین نمره مؤلفه «ذهن پرسشگر» مرتبط با رده سرپرست (۱۴/۲۷) و کمترین نمره مرتبط با رده حسابرس‌ارشد (۱۲/۸۲) و بیشترین و کمترین مؤلفه «اعتماد به نفس» مرتبط با رده‌های حسابرس (۱۴/۵۳) و سرپرست‌ارشد (۱۱/۰۰) بوده است. بیشترین و کمترین مؤلفه «درک میان فردی» مرتبط با رده‌های سرپرست (۱۸/۹۱) و سرپرست‌ارشد (۱۴/۵۰) است. بیشترین نمره مؤلفه «صداقت و درستی» مرتبط با رده حسابرس‌ارشد (۲۹/۰۹) و کمترین نمره مرتبط با رده سرپرست‌ارشد (۲۳/۵) و بیشترین و کمترین مؤلفه «شایستگی» مرتبط با رده‌های حسابرس‌ارشد (۲۲/۵۵) و سرپرست‌ارشد (۱۸/۲۵) می‌باشد.

جدول (۴). میانگین مؤلفه‌های بی‌طرفی به تفکیک رده حرفه‌ای

رده حرفه‌ای	جستجوی دانش	وقفه در قضاوت	خودرایی	ذهن پرسشگر	اعتماد به نفس	درک میان فردی	صداقت و درستی	شایستگی
حسابرس	۲۲/۶۰۰	۱۷/۲۰۰	۱۸/۴۰۰	۱۴/۰۷۰	۱۴/۵۳۰	۱۷/۲۰۰	۲۸/۲۰۰	۲۲/۴۰۰
حسابرس‌ارشد	۲۳/۰۹۰	۱۷/۱۸۰	۱۸/۵۵۰	۱۲/۸۲۰	۱۳/۳۶۰	۱۶/۴۵۰	۲۹/۰۹۰	۲۲/۵۵۰
سرپرست	۲۳/۸۲۰	۱۷/۴۵۰	۱۸/۹۱۰	۱۴/۲۷۰	۱۳/۴۵۰	۱۸/۹۱۰	۲۷/۰۹۰	۱۹/۰۹۰
سرپرست‌ارشد	۲۰/۲۵۰	۱۶/۷۵۰	۱۶/۵۰۰	۱۳/۰۰۰	۱۱/۰۰۰	۱۴/۵۰۰	۲۳/۵۰۰	۱۸/۲۵۰
مدیر و بالاتر	۲۲/۲۵۰	۱۸/۳۹	۱۹/۴۶	۱۴/۰۰	۱۴/۰۴	۱۷/۸۹۰	۲۷/۶۴۰	۱۸/۸۹۰
جمع	۲۲/۵۹۰	۱۷/۷۰۰	۱۸/۸۳۰	۱۳/۸۱۰	۱۳/۷۷۰	۱۷/۴۸۰	۲۷/۶۷۰	۲۰/۲۳۰

تحلیل عاملی تأییدی مدل اندازه‌گیری نارسایی کنش اجرایی

در این گام به منظور شناسایی مؤلفه‌های تشکیل‌دهنده متغیر قابلیت پردازش حسی تحلیل عاملی تأییدی انجام شده است. مؤلفه‌های با بار عاملی بیشتر از ۰/۴ گویای مؤلفه‌های سازه متغیر مذکور می‌باشند. در برازش مدل اندازه‌گیری کنش اجرایی بار کلی مدل حاصل به صورت شکل ۱ بوده و با توجه به جدول (۵) مشاهده می‌شود تمامی سؤالات دارای بار عاملی بیش از ۰/۴ و دارای وضعیت مطلوب هستند و در سنجش سازه موردنظر تأثیر دارند.

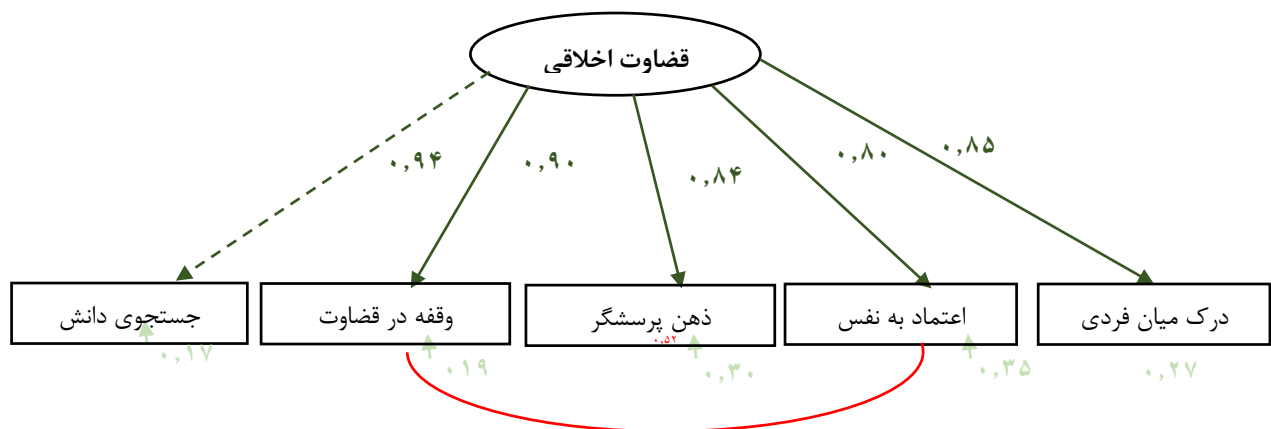
شکل (۱). برازش مدل اندازه‌گیری کنش اجرایی بار کلی (۲۰۱۱)

جدول (۵). برآورد و بررسی مناسبت بارهای عاملی

مؤلفه	برآورد غیراستاندارد	خطای معیار	آماره آزمون	p-مقدار	بار عاملی
KEB1	۱				۰/۸۷۶
KEB2	۱/۱۷۴	۰/۱۰۶	۱۱/۰۶۸	<۰/۰۰۱	۰/۹۵۵
KEB3	۰/۶۷۳	۰/۰۷۲	۹/۳۳۸	<۰/۰۰۱	۰/۸۱۱
KEB4	۰/۴۶۱	۰/۰۴۴	۱۰/۴۷	<۰/۰۰۱	۰/۹۲۹

تحلیل عاملی تأییدی مدل اندازه‌گیری اظهارنظر حسابر

همانند بخش قبل، به منظور شناسایی مؤلفه‌های تشکیل‌دهنده متغیر بی طرفی تحلیل عاملی انجام شده است. مؤلفه‌های با بار عاملی بالاتر از ۰/۴ گویای مؤلفه‌های سازه متغیر مذکور می‌باشند. در برازش مدل اندازه‌گیری، مؤلفه‌های خودرأیی، صداقت و درستی و شایستگی حسابر به دلیل داشتن بار عاملی کمتر از ۰/۴ حذف شده‌اند و مدل حاصل به صورت شکل (۲) بوده و با توجه به جدول (۶) مشاهده می‌شود تمامی مؤلفه‌های باقیمانده دارای بار عاملی بیش از ۰/۴ و دارای وضعیت مطلوب می‌باشند و در سنجش سازه موردنظر تأثیر دارند.

شکل (۲). برازش مدل اندازه‌گیری قضاوت- بی طرفی [هارت \(۲۰۱۰\)](#)

جدول (۶). برآورد و بررسی مناسبت بارهای عاملی

مؤلفه	برآورد غیراستاندارد	خطای معیار	آماره آزمون	p-مقدار	بار عاملی
GH1	۱	۰/۰۴۶	۱۳/۰۸۷	<۰.۰۰۱	۰/۹۴۴
GH2	۰/۵۹۷	۰/۰۳۳	۱۰/۶۸۹	<۰.۰۰۱	۰/۸۹۸
GH4	۰/۳۵۷	۰/۰۴	۸/۲۲۱	<۰.۰۰۱	۰/۸۳۹
GH5	۰/۳۲۷	۰/۰۴۹	۱۱/۱۹۱	<۰.۰۰۱	۰/۸۰۵
GH6	۰/۵۴۸				۰/۸۵۴

پایایی متغیرهای پژوهش

جهت بررسی روایی و پایایی هر سازه به ترتیب شاخص‌های میانگین واریانس استخراج‌شده^۱ (AVE)، پایایی مرکب^۲ (CR) و آلفای کرونباخ محاسبه می‌شوند. در صورتی که مقدار میانگین واریانس استخراج‌شده (AVE) بیش از ۰/۴، پایایی مرکب (CR) بین ۰/۵ و ۱ و آلفای کرونباخ بیش از ۰/۷ باشد می‌توان گفت که سازه موردنظر دارای روایی و پایایی مناسب و معتبر است. نتایج روایی و پایایی هر یک از مدل‌های اندازه‌گیری در جدول (۷) گزارش شده است. با توجه به نتایج ارائه‌شده در جدول مذکور روایی و پایایی سازه‌ها در حد مطلوبی قرار دارند.

^۱. Average Variance Extracted

^۲. Composite Reliability

جدول (۷). بررسی روایی هم‌گرایی و پایایی سازه

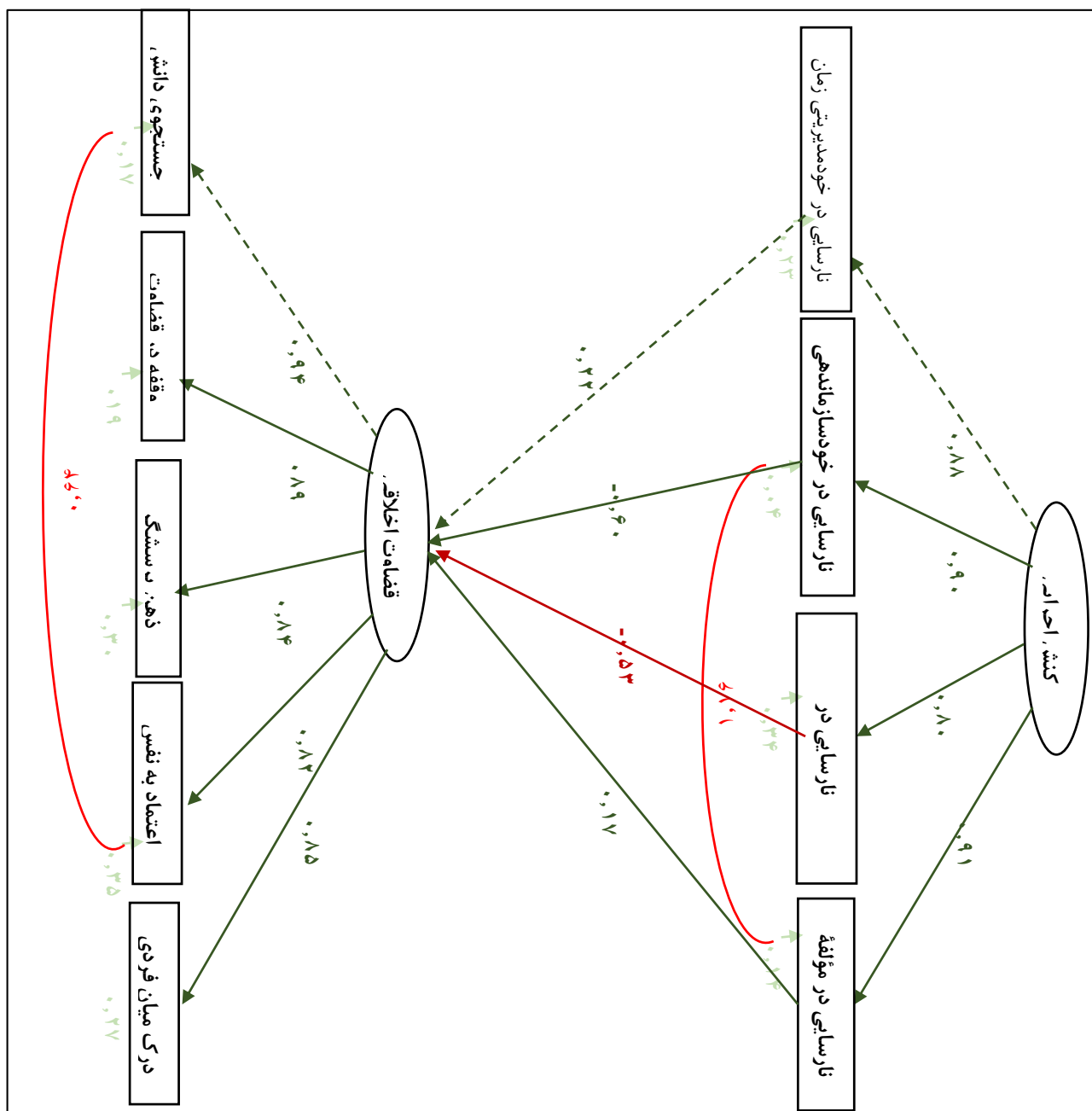
مدل	AVE	CR	آلفای کرونباخ
کنش اجرایی بارکلی	۸۰۰/۰	۸۷۶/۰	۸۹۷/۰
اظهارنظر حسابرس	۷۵۵/۰	۹۳۹/۰	۷۸۵/۰

آزمون فرضیه‌های پژوهش

برای آزمون فرضیه‌های پژوهش از روش مدل‌سازی معادلات ساختاری استفاده شده و نتایج آن در جدول (۸) و شکل (۳) ارائه شده است. نتایج نشان می‌دهد نارسایی در مؤلفه‌های خودسازماندهی و خودکنترلی با قضاوت اخلاقی رابطه منفی (تأیید فرضیه دوم و سوم) معنادار دارد. به عبارت دیگر مطابق با فرضیه ۲ نارسایی در مؤلفه خودسازماندهی اثر منفی بر قضاوت حسابرس دارد (با سطح معنی‌داری ۰/۰۰۲) و مطابق با فرضیه ۳ نارسایی در مؤلفه خودکنترلی/بازداری اثر منفی بر قضاوت حسابرس دارد (با سطح معنی‌داری ۰/۰۰۴). فرضیه‌های ۱ و ۴ مبنی بر اثرگذاری مؤلفه‌های خودمدیریتی زمان و خودانگیزی بر قضاوت اخلاقی رد شد.

جدول (۸). نتایج آزمون فرضیه‌های پژوهش

مؤلفه	نماد به کارگرفته شده	برآورد غیراستاندارد	خطای معیار	آماره آزمون	سطح معنی‌داری	بار عاملی
خودمدیریتی زمان	KEB1	۰/۱۹۱	۰/۱۶۴	۱/۱۶۲	۰/۲۴۵	۰/۲۲۱
خودسازماندهی خودکنترلی/بازداری	KEB2	۰/۴۸۳	۰/۱۵۳	۳/۱۵۰	۰/۰۰۲	-۰/۶۰۲
خودانگیزی	KEB3	-۰/۶۳۳	۰/۲۱۸	-۲/۹۰۴	۰/۰۰۴	-۰/۵۳۱
	KEB4	۰/۰۳۴	۰/۳۸۰	۰/۰۸۹	۰/۹۲۹	۰/۰۱۷

شکل (۳). برآزش مدل های مفهومی

نتایج برآزش الگوی مفهومی پژوهش

پس از آزمون فرضیه‌های پژوهش باید از برازش لازم مدل اطمینان حاصل نمود. مجموعه وسیعی از معیارها و شاخص‌های برازندگی وجود دارند که می‌توانند برای اندازه‌گیری کل الگو مورد استفاده قرار گیرند. در جدول‌های زیر چند شاخص مهم سنجش برازش مدل معادلات ساختاری استفاده شده است. نتایج نشان می‌دهد که مدل‌ها از برازش مناسب برخوردار می‌باشند (عمده شاخص‌ها مطلوبند). به عنوان مثال مقدار χ^2/GFI بالاتر از حداقل مقدار مطلوب (۰/۹) می‌باشد.

جدول (۹). شاخص‌های نیکویی برازش مدل

شاخص	χ^2 / df	GFI	AGFI	CFI	TLI	SRMR	RMSEA
مقدار مطلوب	بین ۱ تا ۳	> ۰/۹	> ۰/۹	> ۰/۹۵	> ۰/۹۵	نزدیک‌تر به صفر	< ۰/۰۶
مقدار قابل قبول	بین ۱ تا ۵	> ۰/۸	> ۰/۸	> ۰/۹	> ۰/۹	نزدیک‌تر به صفر	< ۰/۱
مدل ساختاری	۰۰/۳	۹۶۸/۰	۹۷۹/۰	۹۴۶/۰	۶۶۵/۰	۰۳۷/۰	۰/۱۴

بحث و نتیجه‌گیری

در این پژوهش به بررسی اثر نارسایی در کنش‌های اجرایی بر قضاوت اخلاقی حسابرس پرداخته شد. نتایج نشان می‌دهد نارسایی در مؤلفه خودمدیریتی زمان بر قضاوت اخلاقی حسابرسان اثرگذار نمی‌باشد (رد فرضیه یک) و نتیجه با پژوهش [تاراجی و همکاران \(۱۴۰۰\)](#) همخوانی ندارد. از آن جهت که مدیریت زمان با برنامه‌ریزی و اولویت‌بندی تصمیم‌ها همراه بوده، نقص در آن می‌تواند بر کیفیت تصمیم‌گیری اثر بگذارد و پیشنهاد می‌گردد پژوهش‌های بیشتری در این حوزه صورت پذیرد. همچنین نتایج نشان داد نارسایی در مؤلفه خودانگیزشی اثری بر قضاوت اخلاقی حسابرسان ندارد.

نتایج نشان داد نارسایی در مؤلفه خودسازماندهی نیز بر قضاوت اخلاقی اثر منفی دارد (پذیرش فرضیه دو). همچنین نتایج نشان داد نارسایی در مؤلفه خودکنترلی نیز بر قضاوت اخلاقی اثر منفی دارد (پذیرش فرضیه سه). از آن جا که تعریف مؤلفه خودکنترلی به نوعی ایجاد حالتی درونی و بدون تأثیر از عوامل بیرونی جهت انجام وظایف محول و توانایی کنترل هیجان به نحو مناسب است، می‌توان گفت این مؤلفه در تنظیم رفتار فرد برای رسیدن به هدف‌های خاص ضروری می‌باشد. باتوجه به اینکه حسابرسان عمدتاً تحت تأثیر فشارهای محیطی بوده (فشار بودجه زمانی، فشار صاحب‌کار)، نارسایی در این ویژگی در حسابرسان می‌تواند بر کنترل هیجانات در آن‌ها مؤثر باشد و هیجانات منفی نظیر اضطراب بر قضاوت اخلاقی آنان اثرگذار است. [دریائی و خلوصی مشفق \(۱۳۹۸\)](#) نیز نشان دادند نارسایی در ویژگی خودکنترلی بر تردید حرفه‌ای و کیفیت قضاوت حسابرسان تأثیر منفی و معنی‌دار دارد.

نتایج نشان داد نارسایی در مؤلفه خودانگیزشی بر قضاوت اخلاقی اثر ندارد (رد فرضیه چهار).

بر اساس نتیجه پژوهش می‌توان به قانون‌گذاران و سیاست‌گذاران حوزه بازار حسابرسی، مؤسسات حسابرسی و سازمان حسابرسی پیشنهاد داد که به منظور نظارت بهتر بر عملکرد حسابرسان و نیز بهبود کیفیت قضاوت آن‌ها، به نارسایی عملکردی حسابرسان توجه نمایند. همچنین پیشنهاد می‌شود جهت ارزیابی و سنجش حالت روحی و روانی حسابرسان پیش از استخدام، اطلاعات کافی از طریق آزمون‌های روان‌شناسی به‌دست آورند. همچنین پیشنهاد می‌گردد اثر نارسایی در کنش اجرایی حسابرسان بر تعداد بند شرط و نیز میزان توانایی کشف تقلب حسابرسان بررسی گردد. وجود شرایط کرونا باعث شده که تعداد پاسخ‌های دریافتی و مورد استفاده کمتر از تعداد مورد نیاز باشد. این امر به‌طور بالقوه ممکن است نتایج به‌دست‌آمده را تحت تأثیر قرار دهد.

References

- Alonso Debrezeni, F., P. E. & Bailey. (2021). A systematic review and meta-analysis of subjective age and the association with cognition, subjective well-being, and depression. *The Journals of Gerontology: Series B*, 76(3): 471-482.
- Arguedas, M., Daradoumis, T., & Xhafa, F. (2016). Analyzing the effects of emotion management on time and self-management in computer-based learning. *Computers in Human Behavior* 63, 517-529.
- Bagherzadegan, R., moradzadehfard, M., banimahd, B., & poorzamani, Z. (2023). The Impact of Neoliberalism on the Ethical Judgment of Auditors. *Journal of Accounting and Social Interests*, 12(4), 81-100. (In Persian)
- Barkley, R. A. (2011). Attention-deficit/hyperactivity disorder, self-regulation, and executive functioning. In K. D. Vohs & R. F. Baumeister (Eds.), *Handbook of self-regulation: Research, theory, and applications* (pp. 551–563). The Guilford Press.
- Barkley, R. A. (2013). The assessment of executive functioning using the Barkley Deficits in Executive Functioning Scales. In *Handbook of executive functioning* (pp. 245-263). New York, NY: Springer New York.
- Barkley, R. A., & Fischer, M. (2010). The unique contribution of emotional impulsiveness to impairment in major life activities in hyperactive children as adults. *Journal of the American Academy of Child & Adolescent Psychiatry*, 49(5), 503-513.
- Baron, D. A., & Bizamcer, A. N. (2004). The relationship of ADHD, its treatment, and substance use. *Behav Health Manage*, 24(4), S1-S4.
- Bastami Katooli, M., Hasani, J., & Moradi, A. R. (2015). The role of deficits in executive functioning for explanation of attention deficit/hyperactivity symptoms in adults. *Thoughts and Behavior in Clinical Psychology*, 9(34), 37-46. (In Persian)
- Bekker, E. M., Overtom, C. C., Kooij, J. S., Buitelaar, J. K., Verbaten, M. N., & Kenemans, J. L. (2005). Disentangling deficits in adults with attention-deficit/hyperactivity disorder. *Archives of General Psychiatry*, 62(10), 1129-1136.
- Benallie, K. J., McClain, M. B., Bakner, K. E., Roanhorse, T., & Ha, J. (2021). Executive functioning in children with ASD+ ADHD and ASD+ ID: A systematic review. *Research in Autism Spectrum Disorders*, 86, 101807.
- Brown, T. E. (2014). *Smart but stuck: Emotions in teens and adults with ADHD*. John Wiley & Sons.
- Camuñas, N., Mavrou, I., Vaíllo, M., & Martínez, R. M. (2022). An executive function training programme to promote behavioural and emotional control of children and adolescents in foster care in Spain. *Trends in Neuroscience and Education*, 28, 100175.
- Cavallera, G. M., & Giudici, S. (2008). Morningness and eveningness personality: A survey in literature from 1995 up till 2006. *Personality and Individual differences*, 44(1), 3-21.
- Committee for compiling audit guidelines. (2009), statement of fundamental concepts of auditing, publication 121, Ali Nikkhah Azad, Tehran: Audit Organization. (In Persian)
- Daryaei, A., & Kholousi Moshfegh, L.. (2020). Impact of Self-Control Ego Depletion on Quality of Judgment and Decision-Making of Auditors (Test of Self-Control Ego Depletion Theory). *JOURNAL OF HEALTH ACCOUNTING*, 8(2(22)), 20-38. (In Persian)
- Dawson, P., & Guare, R. (2018). *Executive skills in children and adolescents: A practical guide to assessment and intervention*. Guilford Publications.
- Dehghan, M., Rasooli, A., Abbasi, M., & Pirani, Z. (2015). Prediction of Decision-Making Style Based On Differentiation of Self and Emotion Regulation in Teenage Girls. (*Journal of health breeze*) family health, 4(1 (13)), 10-18. (In Persian)
- Del Missier, F., Mäntylä, T., & De Bruin, W. B. (2012). Decision-making competence, executive functioning, and general cognitive abilities. *Journal of Behavioral Decision Making*, 25(4), 331-351.
- Demirhan, E., Randler, C., & Horzum, M. B. (2016). Is problematic mobile phone use explained by chronotype and personality?. *Chronobiology international*, 33(7), 821-831.
- Dolan, S. L., Martin, R. A., & Rohsenow, D. J. (2008). Self-efficacy for cocaine abstinence: Pretreatment correlates and relationship to outcomes. *Addictive behaviors*, 33(5), 675-688.
- Fairchild, G., van Goozen, S. H., Stollery, S. J., Aitken, M. R., Savage, J., Moore, S. C., & Goodyer, I. M. (2009). Decision making and executive function in male adolescents with early-onset or

- adolescence-onset conduct disorder and control subjects. *Biological psychiatry*, 66(2), 162-168.
- Faqhizadeh, Abdul Hadi and Momeni, Zahra (2017). Self-motivation and its effective factors from the point of view of Quran and Nahj al-Balagha. Two quarterly educational teachings in Quran and Hadith, 3(2), 1-19. (In Persian)
- Ferner, Jack. (2002). Successful Time Management, translated by Nasser Javadizadeh, Tehran: Research Publications. (In Persian)
- Fogel, Y., Rosenblum, S., Hirsh, R., Chevignard, M., & Josman, N. (2020). Daily performance of adolescents with executive function deficits: An empirical study using a complex-cooking task. *Occupational therapy international*, 2020, 1-11.
- Frazier, T. W., Demaree, H. A., & Youngstrom, E. A. (2004). Meta-analysis of intellectual and neuropsychological test performance in attention-deficit/hyperactivity disorder. *Neuropsychology*, 18(3), 543–555.
- Garavand, H. (2022). Structural modeling of family communication patterns and deficits in executive functioning with tendency to high-risk behaviors (Drug use, smoking and alcohol consumption): The mediating role of corona anxiety. *Clinical Psychology Studies*, 12(47), 95-134. (In Persian)
- Gharicheh, M. Z., & Hasanzadeh, R. B (2020). Studying the Impact of Auditors' Anxiety on Auditor's Report Content. *Social Determinants of Health*, 6(2020), e26-e26.
- Glover, S. M., & Prawitt, D. F. (2014). Enhancing auditor professional skepticism: The professional skepticism continuum. *Current Issues in Auditing*, 8(2), P1-P10.
- Godini, S., & Baghfalaki, A. (2015). Emotional intelligence and time management survey at different levels of management: A case study of the relationship between emotional intelligence and job satisfaction of employees of Razi University in Kermanshah. *International Journal of Applied Business and Economic Research*, 13(6), 3689-3704.
- Goldstein, S., & Naglieri, J. A. (2014). Executive functioning. *A Goldstein, Sam*. ISBN: 978-1-4614-8106-5
- Guarino, A., Favieri, F., Boncompagni, I., Agostini, F., Cantone, M., & Casagrande, M. (2019). Executive functions in Alzheimer disease: A systematic review. *Frontiers in aging neuroscience*, 10, 437, 1-24.
- Haghighi, R., Bagherpour Valashani, M. A., Ghanaei Chamanabad, A., & Abbaszadeh, M. R. (2022). Extending and Ranking the Audit Judgment Factors in an Emerging Market with Emphasized Cognitive Neuroscience. *Iranian Journal of Management Studies*.
- Harvey, P. O., Le Bastard, G., Pochon, J. B., Levy, R., Allilaire, J. F., Dubois, B. E. E. A., & Fossati, P. (2004). Executive functions and updating of the contents of working memory in unipolar depression. *Journal of psychiatric research*, 38(6), 567-576.
- Hasani, J. (2014). The role of the cognitive emotion regulation strategies in student's test anxiety. *Journal of Cognitive Psychology*, 2(1), 10-21. (In Persian)
- Hegazy, M. A. A., & Salama, S. (2022). Effects of qualitative factors and auditors' personal characteristics on materiality judgments. *Managerial Auditing Journal*, 37(3), 305-335.
- Heilman, R. M., Crişan, L. G., Houser, D., Miclea, M., & Miu, A. C. (2010). Emotion regulation and decision making under risk and uncertainty. *Emotion*, 10(2), 257–265.
- Hess, J. D., & Bacigalupo, A. C. (2011). Enhancing decisions and decision-making processes through the application of emotional intelligence skills. *Management decision*, 49(5), 710-721.
- Hewig, J., Hagemann, D., Seifert, J., Naumann, E., & Bartussek, D. (2006). The relation of cortical activity and BIS/BAS on the trait level. *Biological psychology*, 71(1), 42-53.
- Hurt, R. K. (2010). Development of a scale to measure professional skepticism. *Auditing: A Journal of Practice & Theory*, 29(1), 149-171.
- Kendall, P. C., & Wilcox, L. E. (1979). Self-control in children: development of a rating scale. *Journal of Consulting and Clinical psychology*, 47(6), 1020-1029.
- Khoshtinat, M., & Bostanian, J. (2007). Professional judgment in auditing. *Empirical Studies in Financial Accounting*, 5(18), 25-57. (In Persian)
- Lariche, Z., & Haghayegh, S. A. (2018). The comparison of executive functions, risk behaviors, and academic motivation among adolescents with chronology type morningness and eveningness. *Iranian Journal of Psychiatry and Clinical Psychology*, 23(4), 438-453. (In Persian)

- Lezak, M. D., Howieson, D. B., Loring, D. W., & Fischer, J. S. (2004). *Neuropsychological assessment*. Oxford University Press, USA.
- Martinov-Bennie, N., & Pflugrath, G. (2009). The strength of an accounting firm's ethical environment and the quality of auditors' judgments. *Journal of Business Ethics*, 87, 237-253.
- Mashhadi, A., Mir_Doroghi, F., & Hasani, J. (2011). The Role of Cognitive Emotion Regulation Strategies in Internalizing Disorders of Children. *Journal of Clinical Psychology*, 3(3), 29-39. (In Persian)
- Mayer, J. D., Salovey, P., Caruso, D. R., & Sitarenios, G. (2003). Measuring emotional intelligence with the MSCEIT V2. 0. *Emotion*, 3(1), 97-105.
- Mazloomzadeh, M., Ghanaei Chamanabad, A., & Bagherzadeh, F. (2021). Relationship between Executive dysfunction and Internet addiction: Mediating role of emotion regulation difficulty. *Rooyesh-e-Ravanshenasi Journal (RRJ)*, 10(6), 139-150. (In Persian)
- Meshaikhi, B., Vasakandari, Q. (2016). Investigating the relationship between the components of emotional intelligence and the auditor's judgment. *Audit Knowledge*, 17(66), 61-80. (In Persian)
- Miklós, M., Futó, J., Komáromy, D., & Balázs, J. (2019). Executive function and attention performance in children with ADHD: Effects of medication and comparison with typically developing children. *International journal of environmental research and public health*, 16(20), 3822,1-23.
- Miyake, A., Friedman, N. P., Emerson, M. J., Witzki, A. H., Howerter, A., & Wager, T. D. (2000). The unity and diversity of executive functions and their contributions to complex "frontal lobe" tasks: A latent variable analysis. *Cognitive psychology*, 41(1), 49-100.
- Mohammadzadeh Moghaddam, M. B., Ismailzadeh Moghari, A., & Khosravi Pour, N. (2022). The effect of auditors' cognitive bias on the intellectual intelligence and style of the auditor. *Journal of Management Accounting and Auditing Knowledge*, 11(41), 341-355. (In Persian)
- Moradi, M., & Hafizi, P. (2014). The role of emotion control and ambiguity tolerance in wise decision making. *Organizational Behavior Studies*, 4(4), 1-30. (In Persian)
- Nemeth, D. G., & Chustz, K. M. (2020). Executive functions defined. *Evaluation and Treatment of Neuropsychologically Compromised Children*, 107-120. (In Persian)
- Predescu, E., Sipos, R., Costescu, C. A., Ciocan, A., & Rus, D. I. (2020). Executive functions and emotion regulation in attention-deficit/hyperactivity disorder and borderline intellectual disability. *Journal of clinical medicine*, 9(4), 986-1001.
- Reynolds, B. W., M. R. Basso, A. K. Miller, D. M. Whiteside, & D. Combs. (2019). Executive function, impulsivity, and risky behaviors in young adults. *Neuropsychology*, 33(2): 212-221.
- Sepehri, Y., Pak Maram, A. (2015). The National Conference of accounting, administration and economy, Ethical value and professional judgment in auditing, (In Persian)
- Seyyed Noori, S. Z., Hossein Khanzadeh Firozjah, A. A., Abolghasemi, A., & Shakerinia, I. (2022). The Effect of Integrated Training of Executive Functions Hot and Cool on Emotion Regulation in Children with ADHD. *Journal of Psychological Studies*, 18(2), 91-104. (In Persian)
- Shirazi, M., & Janfaza, M. (2015). The predictive role of difficulties in emotion regulation and self-control with susceptibility to addiction in drug-dependent individuals. *Scientific Quarterly Research on Addiction*, 9(33), 57-69. (In Persian)
- Silverstein, M. J., Faraone, S. V., Leon, T. L., Biederman, J., Spencer, T. J., & Adler, L. A. (2020). The relationship between executive function deficits and DSM-5-defined ADHD symptoms. *Journal of attention disorders*, 24(1), 41-51.
- Sonuga-Barke, E. J. (2002). Psychological heterogeneity in AD/HD—a dual pathway model of behaviour and cognition. *Behavioural brain research*, 130(1-2), 29-36.
- Taraji, Nader and Jabari Asal, Samad, (1400). Investigating the impact of time management and intellectual capital on the decision-making quality of employees of the procurement service company of the National Bank of Ardabil province, *8th International Conference on Management Research and Humanities in Iran*. (In Persian)
- Waid-Ebbs, J. K., Wen, P. S., Heaton, S. C., Donovan, N. J., & Velozo, C. (2012). The item level psychometrics of the behaviour rating inventory of executive function-adult (BRIEF-A) in a TBI sample. *Brain injury*, 26(13-14), 1646-1657.
- Westland, J. C. (2010). Lower bounds on sample size in structural equation modeling. *Electronic*

- commerce research and applications*, 9(6), 476-487.
- [Willshaw, D. \(2006\). Self-organization in the nervous system. *Cognitive systems: Information processing meet brain science*, 5-33.](#)
- Winsler, A., Diaz, R. M., Atencio, D. J., McCarthy, E. M., & Chabay, L. A. (2000). Verbal self-regulation over time in preschool children at risk for attention and behavior problems. *The Journal of Child Psychology and Psychiatry and Allied Disciplines*, 41(7), 875-886.
- Zadehasan, J., & Khorrami, N. S. (2019). Correlation between Emotional Intelligence, Impulsivity and Irrational Beliefs with Addiction Potential of Male Secondary School Students. *Journal of Education and Community Health*, 6(4), 215-222. (In Persian)
- Zarefar, A., & Zarefar, A. (2016). The Influence of Ethics, experience and competency toward the quality of auditing with professional auditor scepticism as a Moderating Variable. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 219, 828-832.
- Zelazo, P. D., Qu, L., & Müller, U. (2005). Hot and cool aspects of executive function: Relations in early development. In W. Schneider, R. Schumann-Hengsteler, & B. Sodian (Eds.), *Young children's cognitive development: Interrelationships among executive functioning, working memory, verbal ability, and theory of mind* (pp. 71–93). Lawrence Erlbaum Associates Publishers.